

DEPT L'EDUCATION
25149

LÊ-VĨNH-TUY

CÔ BÉ QUAY TO'

Tranh của TRỊNH-HỮU-NGỌC

SỐ 6

SÁCH HOA-XUAN
THANG-TIEN PHAT HANH

5 XU

147

GIẢI TRÍ

Ô CHỮ « NGÔI SAO »

- Thay vào các khuyên ở hình bên, các bạn tìm 4 tiếng (một tiếng đúng 5 chữ) cho hợp với lời giải sau đây :
- ○ ○ 1 — Một thứ cây hay ca hát.
○ ○ ○ 2 — Có gì đâu.
○ ○ ○ 3 — Diễn kịch cần đến.
○ ○ 4 — Ngang tàng.

ĐỐ CHỮ

Một mình là : kẻ trên cho người dưới -- Thêm hỏi là gốc — thêm sắc : đôi vật lấy tiền — thêm huyền : hợp chuyện — thêm nặng : nhiều khi ta trở nên giàu có nhờ người ấy. Là chữ gì?

TRẢ LỜI CÂU ĐỐ KỲ TRƯỚC :

Ô CHỮ

C T
Ô Ờ
C Ô N G T Ử
T Ờ G I Ắ Y
T Ắ
Ử Y

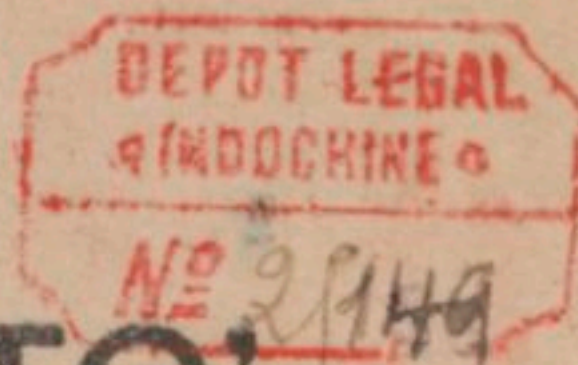
CHỮ ĐỒNG-ÂM :

MÃ

TRẢ LỜI CUỘC THI THÁNG JUIN

Ô CHỮ « HOA XUÂN »

Ngang. — 1. Thiệt — 2. H, N, R — 3. A, U — 4. N, T, O — 5. Gà rán — 6. T, O, G — 7. Ít, uh — 8. Ê, T, O — 9. Nồi ốc. (xem trang 3)

CÔ BÉ QUAY TỎA

— Đào ! lười biếng như mày thì làm thế nào mà sống được. Thôi ! tìm đến ông Hoàng Đại-Lân ông ấy nuôi con a !

Mẹ Đào ngừng tay đưa thoi lên tiếng mắng Đào.

Khoan đã, các bạn cũng như tôi, ta cần phải biết cô bạn nhỏ của ta làm sao lại bị mẹ quả trách như thế.

Nguyên thời bấy giờ, cách đây hình như xa lắm, không còn giấu vết gì ghi lại đến ngày nay — ta tạm gọi là ngày xưa—Ngày xưa, ở làng nào cũng không còn ai nhớ tên nữa, có một con bé tên là Đào sống với mẹ già trong một mái tranh đồ nát.

160 Indoch. Pièce

147

Cha Đào mất từ ngày Đào còn bé ; mẹ Đào phải chịu thương chịu khó, thức khuya dậy sớm chăn tằm dệt vải nuôi con.

Khi mới sinh giữa mùa đông, thấy con bé tươi mơn mớn như một bông đào mím miệng, bà mới đặt tên cho nó là Đào. Đào hay ăn chóng lớn, vẻ đẹp của Đào cùng theo với tuổi cùng tăng. Khi ấy cha Đào còn sống, cả nhà chỉ tiêu đầy đủ nên cả cha lẫn mẹ không ai nghĩ đến việc dạy cho con biết lấy một nghề.

— Trông con bé kháu khỉnh thế kia, chỉ đáng đặt trong gian phòng lộng lẫy đầy rèm the, chướng gấm, hay cho chạy tung tăng trong vườn đầy hoa rực rỡ mà thôi. Ai lại nỡ bắt nó ngồi trên khung cửi, hay khâu một manh áo bao giờ ! Bàn tay nhỏ nhắn kia vì đưa thoi mãi sẽ mất vẻ đẹp đi ; nhớ ra kim đâm phải, những ngón tay búp măng kia thành sẹo thì còn ra thế nào ? Vả lại nếu chăm chú mãi cặp máy kia sẽ nhieu lại, đôi mắt trong sáng sẽ mờ đi, nụ cười sẽ không còn tươi thắm như bông đào mới nở. . Vì nghĩ thế nên chả ai muốn bắt Đào làm việc gì cả.

Song trong chiều chuộng nâng niu, ai cũng tin Đào sẽ giữ vẻ đẹp của giới cho mãi mãi.

Rủi cha Đào chết ; mẹ con ngồi không ăn mãi núi của cũng sụt dần. Khi cái đói đến nơi ai nữa cũng cố kiếm một nghề để khỏi bị lả dần đi mà chết. Mẹ Đào đã chọn nghề dệt cửi, còn Đào bắt buộc phải quay tơ.

Làm thế nào cho đầy đủ được công việc người ta giao cho khi từ thuở nhỏ mình chỉ biết giơng chơi ? Xưa kia

chỉ bắt bướm, vờn hoa, ngày nay làm thế nào mà chăm chú quay mãi guồng tơ không dứt? Đào lo đang quay tơ, nghe mãi tiếng vù vù lại thêm chán nản. Mỗi khi không nghe thấy tiếng guồng quay, bà mẹ lại ngừng tay thoi lên tiếng:

— Đào! lười biếng như mày thì làm thế nào mà sống được. Thôi! tìm đến ông Hoàng Đại-Lân ông ấy nuôi con ạ.

Ông Hoàng Đại-Lân là ai Đào cũng không được rõ, nhưng lâu dần nghe mãi cũng thấy quen tai. Đào chắc ông Hoàng ấy sang trọng lắm (vì chả sang sao người ta lại gọi là ông Hoàng) và giàu nữa: những kho vàng của ông cao ngất to bằng gấp mấy đụn thóc của nhà Đào ngày xưa!

Càng tin có ông Hoàng Đại-Lân bao nhiêu Đào lại càng uể oải quay guồng tơ bấy nhiêu. Mẹ Đào đã già lại phải cố sức làm thay Đào nên càng già thêm.

Phần vì làm ăn khó nhọc, phần buồn phiền vì con bé lười biếng, bà cụ mỗi ngày một yếu mãi đi rồi mất. Trước khi nhắm mắt, thương con miêng cụ còn lắm bầm.

— Đào! lười biếng như mày thì làm thế nào mà sống được. Thôi! tìm đến ông Hoàng Đại-Lân ông ấy nuôi con ạ.

Khi nhờ bà con hàng xóm chôn cất cho bà cụ được mồ yên mả đẹp rồi, Đào chỉ ngồi ôm mặt khóc, không thiết gì ăn uống, không thiết gì làm. Nhện đã bắt đầu chăng tơ trên khung cửa của bà cụ bỏ trống và trên guồng tơ của Đào còn cuộn dở.

Một buổi sáng, vừa bình mắt giấy Đào đã thút thít, quen lệ sắp sửa bắt đầu mở bài kèn khóc suốt cả ngày thì con mèo đến gần sẽ dụi đầu vào tay Đào vừa gù gù vừa bảo :

— Thôi cô Đào ! cô đừng khóc nữa, bà mất rồi chả sống lại được nữa đâu. Nhà thì sắp hết gạo rồi, mấy ngày hôm nay ăn cơm không có cả tôi không tại nào nuốt được. Cô nín đi, ta liệu đường làm ăn đi chứ. Khóc mãi, nước mắt có làm no được người ta đâu !

Nghe con mèo nói giọng kẻ cả Đào cúi kinh trả lời :

— Chả ăn thì chờ ! Hết gạo thì tao tìm đến ông Hoàng Đại-Lân ông ấy nuôi tao.

Con mèo chưa kịp trả lời thì dưới chân Đào một giọng trong trẻo cất lên :

— Phải đấy cô ạ chúng ta đi đi thôi, ở mãi đây thì cũng đến buồn mà chết.

Đào quay xuống nhìn : trên bàn chân Đào một con chuột bạch, lông trắng muốt như bông, hai vành tai to đỏ hồng hồng, đang ngồi thu lu vừa vuốt râu vừa nói :

Con mèo trợn tròn soe hai mắt lên tiếng mắng :

— Sui cô ấy đi đâu ! mày muốn chết bây giờ đấy phỏng ?

Tức giận con mèo vội nhẩy xuống toan tát con chuột, con này nhanh nhẹn leo lên đùi Đào chui tọt vào trong túi áo và bảo :

— Đi, đi, cô ạ ! Chúng ta tìm đến nước ông Hoàng Đại-Lân đi cô đi !

Đào nghe lời con chuột. Con mèo giận dỗi bỏ vào rừng, nhất định gặp giống chuột ở đâu là giết cho kỳ hết.

Thấy mèo đi rồi, chuột ở trong túi thò ra bảo Đào :

— Đào ! lưỡi biếng như mày...

— Nào chúng ta sửa soạn đi thôi cô Đào ơi !

Nghe lời chuột Đào đứng lên. Mà làm thế nào không nghe lời nó được. Khi mẹ Đào còn sống bà cụ thường mắng Đào luôn, con mèo cũng vào hùa với bà ta nên Đào lầy ghét. Chỉ có con chuột là bạn của Đào thôi. Đào thường chia cho nó đủ thứ của ngon quả lạ. Kể nó giúp Đào cũng được nhiều việc, ví dụ khi quay guồng tơ đã mỏi tay, Đào muốn nhảy ra vườn mà không sợ mẹ biết thì sẽ gõ xuống gạch hai tiếng — dấu hiệu riêng của đôi bạn — tức thì con chuột đến. Nó nhảy vào guồng tơ

đạp cả chân lẫn tay, guồng tơ quay tít mù. Bà cụ mãi làm, vẫn nghe tiếng vù, vù, vù nên không hề để ý và quay lại. Lúc ấy Đào tha hồ leo cây, đuổi bướm, hái hoa.

Đào tin con chuột lắm nên có bảo gì cũng không nỡ trái lời. Tức thì Đào đứng lên thu gion các thức cần dùng bỏ vào trong tay nải và không quên bỏ vào đấy một nắm cơm to.

Chợt nghe tiếng tặc tặc ở trên tường như có ai gõ cửa. Thì ra con mối vừa bị con mèo ác nghiệt vỗ cụt đuôi hôm nọ, đường nằm ần trong hốc tường, thấy thế cũng chạy ra. Vì nó là giống vật có lễ phép nên trước khi nói, đã tặc tặc lưởi báo hiệu như người lễ phép khi tới phòng riêng của ai cũng gõ cửa trước rồi mới bước vào.

Sau khi báo hiệu rồi mối lên tiếng hỏi :

— Cô đi đâu thế cô Đào ?

-- Tôi đi đến nước ông Hoàng Đại-Lân đây !

— Thế à ! Thôi chúc cô đi đường gặp mọi sự may nhé. Tôi còn phải bắt nhiều ruồi muỗi ở nhà, tiếc không thể theo cô được.

Đào chào con mối ở lại, vừa vác tay nải lên vai, sắp sửa mở cửa lên đường thì con chuột ở trong túi thò đầu ra báo :

— Cô Đào ơi ! Cô chịu khó mang cả cái guồng tơ đi, sẽ có ngày ta cần dùng đến đấy cô Đào ạ.

O

Lúc Đào ra đi giờ còn sớm lắm ; có lẽ là ngày thứ nhất trong đời Đào đã giậy trước mặt trời. Vì thế nên Đào mới được ngắm vẻ đẹp tưng bừng của cảnh bình minh

rạng rỡ. Chân Đào thấy dẻo lắm, tưởng đi không bao giờ thấy mệt.

Mặt trời từ từ lên đến ngọn tre, rồi đứng bóng, rồi sẽ trếch về phương tây. Đào đã mệt rồi, chân muốn như rời rụng. Nếu không có con chuột thỉnh thoảng thúc dục, và ca hát cho Đào thêm vui thì có lẽ Đào đã ngã khuỵu xuống bao nhiêu lần.

Đến lúc mặt trời lặn. Đào đặt tay nải, thở dài, toan ngồi phịch xuống gốc đa ở vệ đường thì con chuột thò đầu ra bảo :

— Kia, cô Đào ơi ! Sao cô lại đỗ ở đây, vắng vẻ thế này nhớ quân cướp đường nó đến thì khôn. Cố lên đi có chúng ta đến xóm làng kia may có chỗ nghỉ chân.

Đào nhìn thẳng đằng trước mặt. quả nhiên ở đằng xa giữa đám cây hình như thấp thoáng có bóng nhà. Vả lại Đào cũng sợ lắm : ở nhà, vừa chập tối, Đào đã không dám bước ra khỏi cổng. Nghe lời con chuột Đào lại càng sợ nữa : ngoài ma, quỷ, lại còn cả quân trộm cướp, hung tợn gấp trăm gấp nghìn ma quỷ nữa.

Đào lại giao phước lên. Con chuột chống thẳng hai chân trên miệng túi, an ủi và rêu :

— Kia ! Cô Đào ơi ! Có trông khời bốc lên kia kia. Ở đây có nhà rồi. Chúng ta đêm nay có cả cơm ăn và chỗ ngủ.

Dẫu vậy mãi đến tối mịt hai bạn mới tới cổng nhà ấy. Đào gõ cửa, lên tiếng gọi. Quái lạ không thấy ai trả lời mà bên trong vẫn nghe tiếng cười, tiếng bát đĩa động chạm.

Con chuột liền nhảy xuống đất bảo Đào :

— Cô tháo cái guồng tơ xuống, lấy chỉ ra, rồi nhặt đá về đây.

Đào lấy đủ các thứ rồi ngồi thừ ra đây mặc con chuột làm gì thì làm, Con chuột liền cắt những đoạn giấy ngắn, một đầu buộc vào những hòn đá còn đầu kia mắc vào chung quanh cái guồng tơ.

Xong rồi nó kéo cái guồng lại sát cửa, nhẩy phắt vào guồng tơ, đập cả chân tay, guồng tơ quay vù, vù, vù. Những hòn đá đập vào cửa sắt kêu tanh, tanh, tanh!

Lúc ấy Đào mới để ý thấy tòa nhà ấy rộng rãi, to tát, và chắc chắn, chung quanh cửa ra vào và cửa sổ đều viền những mảnh sắt lớn.

Tanh... tanh... tanh... tanh. Con chuột vừa quay vừa quất tháo :

— Có mở cửa ra không, ta kéo đổ nhà bây giờ.

Tanh ! tanh ! tanh !

Tiếng dọa nạt ấy cùng với tiếng đá đập vào cổng hiệu-nghiem hơn những lời gọi của Đào nhiều.

Quả nhiên, tiếng cười nói trong nhà thấy yên, có tiếng chân người đi đến, rồi cánh cổng hé mở. Một người đàn bà đứng tuổi thò đầu ra cau có :

— Ai hỏi gì mà làm âm ỹ lên thế ?

— Chúng tôi đến nhờ bà chút việc đây.

Con chuột vừa trả lời thì người đàn bà ấy chố mắt nhìn trong bóng tối và hỏi :

— Ai ! đứng đâu ? muốn hỏi gì lại gần đây mà hỏi, mau lên người ta còn bận.

Nghe tiếng hỏi, Đào mặt mũi đương mơ màng, rất mình mẩy đứng lên nói :

Đào chạy đi. . . (tr. 15)

— Thưa bà cháu qua đây lối độ đường xin ngủ nhờ bà một tối.

Người đàn bà ấy nguyệt Đào một cái thật dài rồi đóng sập cửa vào lẩm bầm :

— Úi chào ! Ai chứa quân chồn chúa ấy trong lúc đêm khuya này. Thôi đi đi, cho lũ cướp đường nó đón.

Nhưng quái, làm sao cánh cửa không tài nào khép chặt được nữa. Thì ra con chuột tinh ranh trong lúc Đào nói đã ần cái guồng tơ và những hòn đá vào giữa cửa nên cánh cửa không thể đóng ghít được. Tức thì con chuột chui tọt vào cất tiếng nói thật to :

— Cỗ ần cửa ra mà vào cô Đào ạ ! tôi ở trong này rồi !

Người đàn bà hoảng sợ không biết làm thế nào đành mở cửa cho Đào vào vậy. Người ấy đóng chặt cửa vào gài gông bảo Đào :

— Còn người nữa đâu ? Vừa nghe hai tiếng nói kia mà.

— Thưa bà cháu đây ! Thưa bà cháu đây ! Con chuột nhanh nhẹn đã leo lên túi Đào từ lúc nào rồi vừa nghe hỏi đã thò đầu ra trả lời lạnh lạnh.

Càng tức bực phải lừa con vật ranh con người đàn bà ấy lên tiếng bảo Đào :

— Nhắm mắt lại, bà giắt vào trong này. Đào run sợ, nhưng con chuột sẽ chỉ một cái bảo cứ làm như thế nên vâng lời ngay.

Đào nhắm ghi hai mắt đưa tay cho người đàn bà ấy giắt đi quanh mấy phòng đèn nến sáng trưng, tới một nơi tối om, người đàn bà ấy buông tay và bảo :

— Đấy chỗ ngủ !

Khi người ấy ngoắt trở lên rồi, con chuột thò ra bảo Đào :

— Cô có thấy gì không ?

— Tao nhắm mắt chẳng trông thấy gì cả nhưng ngửi mùi gì thơm lắm.

— Phải đó ; lúc đi qua mấy gian phòng sáng, tôi ghé mắt trông thấy một mâm cỗ to lắm và một người ăn mặc như bà đồng đương ngồi chờ. Giá chúng mình được ăn thì thích nhỉ.

Đào thở dài, dở nằm cơm hăm ban trưa mới ăn hết một nửa toan chia cho con chuột thì chợt nghe tiếng gõ cửa dữ dội, rồi tiếng quát tiếng đập thình thình. Trong nhà thấy tiếng bát đĩa, tiếng người chạy lịch kịch. Con chuột vội chạy lên, Đào cũng bước theo ghé mắt qua khe cửa nhìn vào : bà chủ thu dọn cho nhanh những món tôm tươi, chả rán, cá hấp vào trong hòm rồi đẩy lại, chỉ để lại mấy đĩa rau rura, chén nước mắm trên bàn. Bà cụ đồng mặt tái mét chui tọt vào trong tủ áo đóng chặt lại.

Sau khi xếp dọn xong xuôi bà chủ nhà ra mở cổng. Thì ra bà chủ thừa cơ ông chủ đi vắng, đón bà đồng về hầu bóng rồi bày cỗ ăn với nhau. Chả may ông chủ lại về sớm nên bắt gặp. Sợ chồng, xưa nay vẫn ghét đồng bóng quàng xiên và các bà đồng cảm dỗ, nên bà vợ mới phải vội vàng thu dọn như thế rồi giả vờ vừa dụi mắt ngáp dài ra mở cổng.

Ông chủ, một người chủ trại rất thật thà, hiền lành, sau khi vào nhà trách bà chủ ngủ sớm quá liền mở cửa xuống dưới nhà định rửa tay rồi vào ăn cơm. Ánh đèn chiếu thẳng vào mặt Đào. Ông ta liền hỏi :

— Cô là ai ? lại ở chỗ này.

Đào quay nhìn mới biết chỗ mình ở là chuồng ngựa
bần thiêu liền trả lời :

— Thưa ông chúng con đêm hôm lỡ độ đường đến nhờ
ông bà một tối.

— Chết chửa sao lại ở dưới này bần thiêu, cô lên trên
nhà này. Ăn cơm chưa ? Thôi vào đây ăn với tôi cho vui.
Cơm rơm muối có gì đâu.

Đào theo ông chủ lên trên nhà, ăn cùng mâm với ông ta.

— Cơm rau rơm suềnh soàng cổ ăn thật thà đi nhớ !

Ông chủ vừa nói vừa lắng tai nghe. Dưới chân con
chuột đã bắc cái guồng tơ, nhẩy vào quay : vù, vù, vù...
Ngạc nhiên hết sức ông ta ngừng tay hỏi :

— Cái gì thế cô ?

Đào vội trả lời : Thưa ông con chuột của con đấy ạ.

— Nó đánh vòng khéo nhỉ ? Thế còn biết làm gì nữa
không ?

Chuột vội trả lời :

— Thưa ông, con còn biết bấm quả nữa ạ.

— Thế à ! Bấm thử một quả xem nào !

— Tí, sừu, dân, mào. . . . quả này tốt lắm. Thánh dậy
ông hôm nay được ăn bữa cơm sang trọng lắm. Ông cứ
mở cái hòm kia ra sẽ có tôm, chả, và cả hấp rất ngon.

— Bà mày thử mở ra xem nào !

Bà chủ sợ chồng vội vàng len lét mở hòm bưng các
thứ ra. Ông chủ thích lắm gấp cho Đào và con chuột
những miếng ngon rồi hỏi :

— Nào ! Xem thánh dậy gì nữa không ?

Lũ khỉ thích quả... (tr. 18)

Con chuột gặm miếng sườn lợn rán, trầm ngâm nghĩ ngợi rồi nói :

— Thưa ông thánh còn dậy rằng có quân gian lén vào nhà ông và ăn mặc giống bà đồng định đêm khuya mở cửa vào to ra nhỏ.

— Nó ở đâu ? Nó ở đâu ?

— Ông mở tủ ra thì thấy.

Ông chủ tròn tròn soe hai mắt, cầm cái gioi lớn, mở cánh tủ, vụt túi bụi vào bà đồng mà ông tin rằng là quân gian phi trá hình và đuổi ra khỏi nhà.

O

Sáng hôm sau, trước khi lên đường, theo lời con chuột Đào gửi biểu ông mấy sợi giây đầu buộc đá tháo ở guồng tơ ra và bảo ông cứ cheo ở cửa vào là quân gian sợ không dám bén mảng đến nữa.

Ông chủ cảm ơn mãi, lại còn biểu cơm, thức ăn và tiền bạc rất nhiều.

Cả ngày hôm ấy hai người đi mãi trong vùng đồi núi. Họa hoằn mới gặp một người đi đường người ta hỏi :

— Cô đi đâu ?

— Tôi đi đến nước ông Hoàng Đại-Lân ! Có phải đi về lối này không bác ?

— Ông Hoàng-đại-Lân là ai tôi không biết. Cô cứ đi, may gặp ai người ta biết chẳng.

Đào đi mãi, đến một khu rừng rậm, toan đi vào thì con chuột sẽ chỉ và bảo : yên !

Ở trong rừng có tiếng ngáy đưa ra, âm âm như sấm dẫu lúc ấy không có gió nhưng lá cây trong rừng cũng thồi ào ào.

Con chuột nhắt xuống đất bảo Đào :

— Ở khu rừng này có một người khổng-lồ ghê gớm lắm. May gặp lúc nó ngủ không có nó giết chết cả chúng mình. Cô đứng núp vào một gốc cây này nhé. Khi nào thấy tôi ném một cành khô thì liệu mà chạy qua rừng. Nhớ phải chạy thật nhanh nhưng phải nhẹ nhàng nếu nó tỉnh dậy thì nguy.

Đào y lời. Con chuột dón dên vào rừng thấy người khổng lồ đang gối đầu trên tảng đá lớn nằm ngủ. Nó rừng mình kinh sợ vì tiếng ngáy người ấy âm âm như sấm động, rung động cả khu rừng. Nhẹ nhàng con chuột liền đến gỡ những sợi tóc của người ấy, to bằng cái chèo một, đem buộc vào gốc cây lớn ở gần đấy. Rồi nó lấy những sợi giây rừng chắc nịch buộc cả chân tay người ấy lại. Xong xuôi nó liền ném một cành khô cho Đào chạy đi. Chợt nó trông thấy ở ngón tay người ấy vắt lên che mắt có một cái nhẫn vàng nạm một viên ngọc xanh đẹp lắm. Tham lam con chuột liền dón dên bò lên toan tháo ra. Khi gần tới mũi, người ấy thở mạnh quá, nó tưởng chừng bật hơi, liền quay xuống. Trong lúc vội vàng đuôi nó ngoáy ngay vào mũi người khổng-lồ. Người này hắt hơi luôn một cái làm bắn tít con chuột lên trời, rồi nhồm dậy. Tóc người ấy dật đồ cả cây cối ở một khu rừng.

Đào đương cảm cô chạy, chợt nghe tiếng âm âm kinh thiên động địa tưởng như là đất sụt nên lại càng cố sức chạy thêm. Chợt nghe trên trời có tiếng gọi :

— Cô Đào ơi ! Cô Đào ơi ! đỡ tôi !

Thì ra con chuột sau cái hắt hơi của người khổng lồ bị bắn lên trời lơ lửng theo gió đưa đi mãi rồi mới rơi xuống. Đào vội vàng dơ vạt áo ra đỡ nó rồi vội vàng chạy đi. Trong lúc ấy người khổng lồ tức giận đang gào thét rung động cả núi rừng và gặt đổ ầm ầm các cây cối.

○

Đôi bạn ấy cứ đưa nhau đi mãi. Một ngày kia đang đi ở giữa rừng gặp một cái hồ rộng mông mênh chắn ngang lối đi.

Đào đứng thử người ở trên bờ hồ không biết còn cách nào sang ngang được. Con chuột ở trong túi liền thò đầu ra bàn :

— Cô Đào ạ, ta sẵn quần lên thử dò nông sâu xem đi !

Đào chưa kịp trả lời thì một giọng cay nghiệt ở dưới hồ đưa lên :

— Đừng có bước vào đây. Hễ thò chân xuống là ta nuốt chửng bây giờ.

Đào rất mình kinh sợ, đứng yên một lúc lâu, sau muốn thử liền nhặt một hòn đá ném xuống hồ. Một tiếng tùm : mặt hồ gợn sóng rồi thấy yên. Giọng cay nghiệt ở dưới hồ lại đưa lên :

— Hòn đá đã nằm yên trong lòng ta rồi! Đứa nào muốn vào đây thì cứ việc.

Đào đang lo sợ không biết làm thế nào, thì con chuột đã ghé tai bảo nhỏ :

— Đừng lo cô ạ, tôi đã có kế đây rồi.

Nói rồi nó bỏ Đào ở lại một mình và đi thẳng.

Hoang - Tử Đại - Lân

Một lúc lâu, Đào nghe thấy ở sau lưng có tiếng chỉ chỉ, rồi bên phải chỉ chỉ, bên trái cũng chỉ chỉ : ở các hốc cây, hang đá, nùm cỏ, tàu lá, những vành tai đỏ hồng dương lên, những mồm nhọn vênh lên.

Chỉ, chỉ, chỉ ! Lũ chuột ở đâu hiện đến hảng hà sa số. Đào đương nhón nhấc tìm kiếm con chuột bạch thì nghe trong đám đông tiếng nó đưa lên lanh lảnh.

— Thưa anh em chị em, nhân đi qua đây thấy hồ nước này trong trẻo quá, tôi xin mời anh em chị em bà con chúng ta xuống tắm chơi. Nhưng lại sợ bà con anh em bị lạnh nên tôi mang sẵn cái máy này, làm sủi nước lên, cho ấm áp và làm chết hết những giống vật ở dưới này đã.

Nói rồi nó liền ần cái guồng đến gần bờ hồ, nhẩy vào guồng, đập cả chân lẫn tay : vù, vù, vù... Khi cái guồng đã quay tít mù rồi con chuột liền nói thật to :

Cứ thế này thò xuống nước mà quấy chỉ một lúc nước phải sủi lên ngay.

Nói rồi nó sẽ nghiêng cái guồng chạm đến mặt nước tức thì nước tóe lên thành những hạt nhỏ trong như ngọc, Lũ chuột trên bờ xướng quả reo ầm lên.

Tiếng cay nghiệt dưới hồ đưa lên, giọng run run :

— Bọn kia định làm gì thế hử ?

— Tôi nấu chín các bác đây, rồi ăn no, rồi tắm mát. Cả bọn cùng nhắc lại thật to :

— Chúng tôi nấu chín các bác đây; rồi ăn no, rồi tắm mát.

Tức thì tiếng van nài ở dưới hồ đưa lên :

— Thôi, thôi ! tôi xin các bác, các bác muốn sang bên kia bờ xin mời các bác đi đi thôi.

Thế là Đào với con chuột cứ việc đi trên mặt hồ như đi ở trên đường phẳng.

Một buổi chiều Đào đi đến một đỉnh núi, nhìn xuống thấy hết lối đi không biết làm thế nào thì con chuột bảo :

— Cô Đào ! mấy hôm nay ta không vui đấy. Hôm nay phải hát bù mới được.

Nói rồi nó nhảy vào guồng tơ quay vù. vù vù, vừa quay vừa hát. Thấy chuột hát hay quá, lũ khỉ ở quanh đấy bảo nhau lần đến, ngồi vòng trong vòng ngoài, yên lặng nghe ra giáng vui thích lắm. Hát, múa một lúc lâu, chuột ngừng lại giống đặc bảo lũ khỉ :

— Các chú nghe trộm thế là vô phép nhớ. Nhưng ta sẽ tha lỗi cho các chú nếu theo lời ta bảo đây. Các chú bằng lòng theo, tôi lại dạy các chú hát nữa cho vui.

Lũ khỉ thích quá bằng lòng ngay. Chuột liền bảo con khỉ lớn nhất leo lên cây cao trên đỉnh núi, bấu hai tay vào một cành, còn những con khác cũng khỏe mạnh như con trên giờ tay nối liên tiếp vào nhau, thành một cái giây dài. Chuột liền đưa đi đưa lại cánh tay ra hiệu và bảo :

— Các bạn làm theo tôi, nhớ trước đưa nhẹ nhàng rồi sau đưa nhanh. Nào ta hát :

*Vùng vắng, vùng vùng vắng,
Cùng nhau tới, tới non cao.
Vùng vắng, vùng vắng vắng,
Cùng đưa tới chốn thanh cao !*

Cái giây ấy đưa đi đưa lại, dần dần bỗng tít trên vực sâu. Khi gần tới mỏm đá ở núi bên kia, chuột liền bảo :

— Anh đầu giây bám lấy.

Con khỉ ở đầu vàng lời bám lấy ngọn cây. Thế là một cái cầu làm bằng thân khỉ đã bắc qua cái vực thẳm.

Đào và con chuột cứ việc leo sang. Con khỉ ở bờ bên kia buông tay, cái giây tụt xuống, đàn khỉ lại tản ra xúm quanh hai bạn, rồi cứ đi theo mãi.

Một hôm đương đi gần tới một khu rừng, trời vừa dỗi tối, cả bọn rủ nhau đi thật nhanh để tìm chỗ ngủ.

Khi gần đi tới cửa rừng thì gặp một bà cụ chống gậy trúc, lưng gàn gầy gập làm đôi. Tóc bà trắng như sợi cước lơ thơ chỉ còn mấy ngọn bạc sòa trên đầu. Bà cụ mặc một cái áo đủ các màu: màu xanh sẫm của lá thông, màu xanh lơ của lá mạ, màu đỏ của đất, đen của than, hồng của ánh mặt trời... còn nhiều màu nữa Đào chưa kịp nhận hết, thì bà cụ hỏi:

— Các con đi đâu?

Thấy bà cụ già móm mém, cất tiếng nói rất khó khăn, Đào liền cung kính thưa:

— Thưa cụ cháu đi đến nước ông Hoàng Đại-Lân.

Bà cụ nhìn mặt, rồi lên tiếng bảo:

— Không thể được! Con đương tuổi trẻ phải làm việc chứ có đâu lại lười biếng thế bao giờ! Vào đây với già.

Đàn khỉ thấy bà cụ già nua xấu xí, nói năng ra vẻ dạy đời, liền bảo nhau mỗi con bẻ một cành cây chống xuống đất, gập lưng lại thành một lũ cụ già ở khắp các ngã đi lại vừa đi vừa nhại lời bà cụ và kéo dài mãi giọng ra.

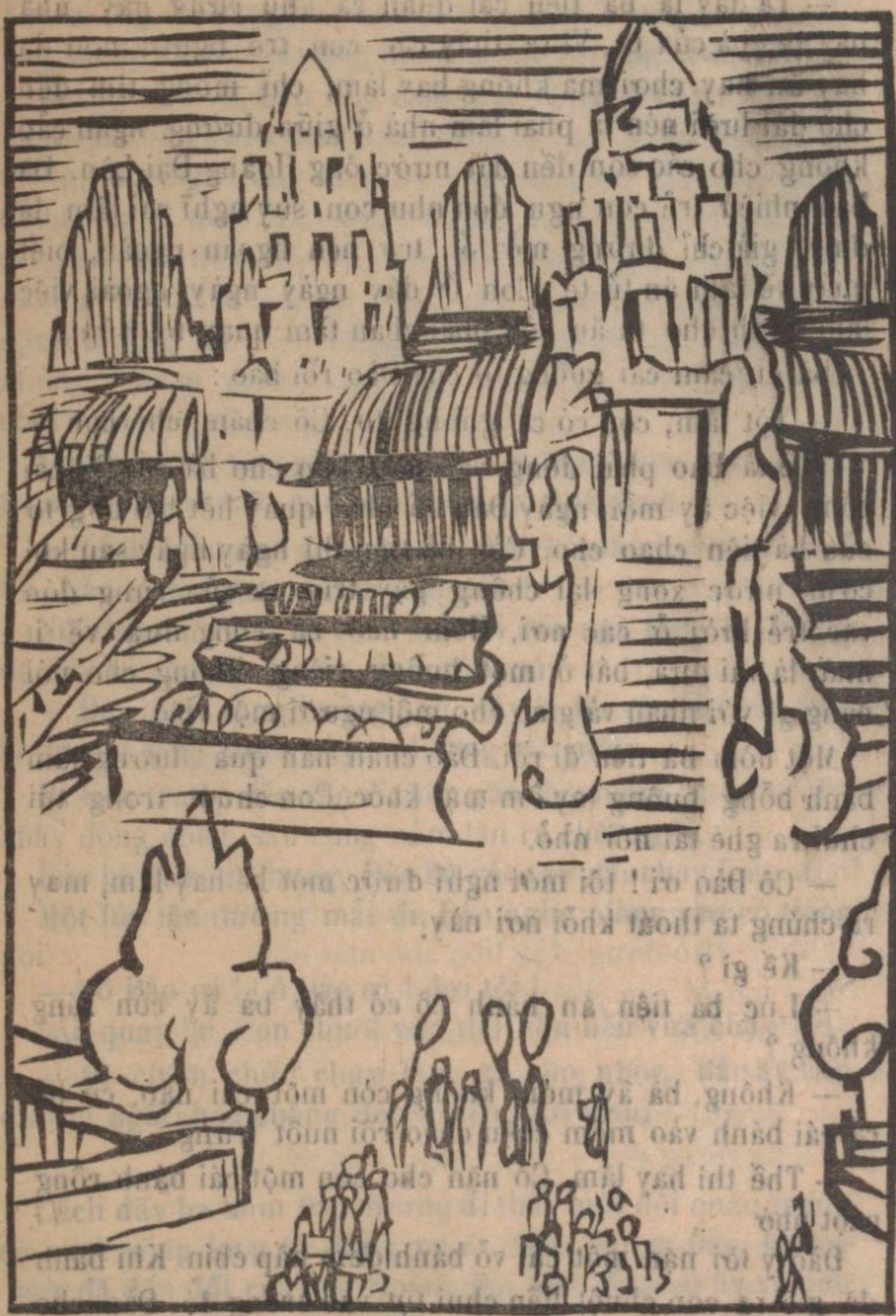
Bà cụ chép miệng giờ cái gậy trúc và nói:

— Tội nghiệp chúng bay. Hay bắt chước để chế riếu, từ giờ ta cho các người chỉ có việc bắt chước người ta đời đời kiếp kiếp. Nói rồi bà cụ chỉ cái gậy quát: Đi! Lời quát của bà cụ có sức mạnh lạ thường, tự dưng đàn khỉ cứ ôm đầu chạy thẳng.

Bà cụ liền quay lại bảo Đào:

— Thôi con vào đây với già.

Lời nói ngọt ngào ấy Đào nghe như là một hiệu lệnh. Sợ quá Đào phải vâng lệnh bà cụ. Bà ta đưa vào một cái nhà ở giữa rừng và bảo:

Lê linh đình... (tr. 24)

— Ta đây là bà tiên cai quản cả khu rừng này, nhà này là nhà của ta. Vì ta thấy các con trẻ người non dạ hay ăn hay chơi mà không hay làm, chỉ mong tìm đến chỗ đất lười nên ta phải làm nhà ở giữa đường ngăn cản không cho các con đến đất nước ông Hoàng Đại-Lân. Đã bao nhiêu trẻ con ngu độn như con, suy nghĩ sai lầm đã được già chỉ đường mở lối, trở nên ngoan ngoãn, biết quay về làm ăn tử tế. Con ở đây ngày ngày ngoài việc làm bánh cho ta ăn còn phải chăn tằm quay tơ nữa.

Bà cụ cầm cái guồng tơ của Đào rồi bảo :

— Tốt lắm, con có cả guồng tơ. Cố chăm chỉ con ạ.

Thế là Đào phải đóng vai nấu bếp cho bà cụ. Ngoài công việc ấy mỗi ngày Đào lại phải quay hết hai ống tơ của bà tiên chao cho. Còn bà tiên thì ngày ngày sau khi cơm nước xong lại chống gậy trúc ra cửa rừng đón các trẻ lười ở các nơi, Hôm nào bà cũng đưa về ít nhất là vài đứa, bắt ở một buồng riêng, không cho nói năng gì với nhau và giao cho mỗi người một việc.

Một hôm bà tiên đi rồi, Đào chán nản quá, đương làm bánh bỗng buông tay ôm mặt khóc. Con chuột trong túi chui ra ghé tai nói nhỏ.

— Cô Đào ơi ! tôi mới nghĩ được một kế hay lắm, may ra chúng ta thoát khỏi nơi này.

— Kế gì ?

— Lúc bà tiên ăn bánh cô có thấy bà ấy còn răng không ?

— Không, bà ấy móm không còn một cái nào, cứ bỏ cả cái bánh vào mồm Chew chạo rồi nuốt trửng.

— Thế thì hay lắm. Cô nặn cho con một cái bánh rồng ruột nhớ

Đào y lời nặn một cái vỏ bánh đem hấp chín. Khi bánh đã giở ra con chuột liền chui tọt vào trong đó. Đào che

kín lại, lấy đường giắc các chỗ hở, chỉ để hai lỗ nhỏ cho con chuột đủ thở rồi bầy vào đĩa lẫn với các bánh khác.

Khi bà tiên về, Đào đón chào vui vẻ và mời bà ngồi ăn bánh. Bà tiên khen mãi Đào hôm nay làm bánh khéo, bột mịn, đường trắng; rồi bà cầm một cái bỏ vào mồm chệu chạo nuốt. Bà khen ngon, ăn luôn cái thứ hai, cái thứ ba. Đến cái thứ tư, Đào rất minh, vì Đào đã đánh giấu biết trong cái bánh đó có con chuột. Đường ngon miệng bà tiên không nghĩ ngại gì bỏ bánh vào miệng, mồm mém vừa toan nuốt thì con chuột đã chui tuột vào cổ họng.

Tự nhiên bà tiên già tái mặt, ôm bụng kêu âm ỹ. Từ trong bụng bà tiên con chuột nói ra lạnh lạnh:

— Ở đây ấm quá anh em ơi! Thích quá nhưng mà hơi lười. Nào ta mở một cái cửa sổ nào!

Nó chọc một cái, bà tiên kêu ối rồi ngã lăn ra. Trong dạ dày bà con chuột vừa chọc vừa nói:—

— Đây là lối sang buồng gan, đây là lối vào lá lách. Đây là đường sang tim; đây là đường vào phổi.

Bà tiên trước còn rên rĩ, kêu gào, há mồm ra dớt dãi chảy dòng dòng, sau cùng nằm lăn ra chết ngất.

Lúc bà vừa ôm bụng, Đào đã vác tay nải chạy biến đi.

Một lúc lâu đương mãi đi, Đào nghe đằng sau có tiếng gọi:

— Cô Đào ơi! Cô Đào ơi! đợi tôi!

Đào quay lại, con chuột vừa thở hồn hển vừa chạy tới:

— Đi chậm chứ! chạy làm gì cho nhọc. Bà ấy còn đương ngất, họa chẳng đến chiều mới tỉnh.

O

Cách đây ba hôm Đào đương đi thấy một đội quân mang cờ quạt vờn lọng từ đằng xa đi đến. Thì ra Đào không ngờ đã đến đất của ông Hoàng Đại Lãn. Vua xứ ấy vì sinh

phải ông hoàng tử lười nên sai sứ đi khắp các nơi đón người có thể chữa được bệnh hiểm nghèo ấy cho hoàng-tử.

Sứ-giã đi đến đây gặp Đào liên qui xuống nài xin ra ơn lại chữa bệnh cho Hoàng-thái-tử. Đào đương hoảng sợ thì con chuột sẽ bảo :

— Cô cứ nhận nhời đi cô Đào ạ. Rồi ta sẽ liệu.

Đào liên theo sứ-giã về chầu vua. Vua trông thấy Đào xinh xắn, đẹp lòng liền phán :

— Hoàng-Tử rất thông minh nhưng chỉ phải một bệnh lười. Dầu ngài đã 18 tuổi nhưng sáng nào dựng dậy đến 25 lần ngài vẫn còn ngã vật xuống ; khi đứng còm vẫn phải người vò. Nếu người chữa được thì trăm đề nước cho trị-vì với Hoàng-tử.

Theo lời khuyên của con chuột, Đào tâu với vua xin đến sáng hôm sau sẽ vào cung chữa bệnh cho Hoàng-Tử.

Hôm sau Đào dậy sớm — ngày thứ hai trong đời Đào dậy trước mặt trời — đem con chuột vào cung. Đào bắt mọi người ra hết bên ngoài, cài then cửa lại. Con chuột ở trong túi bỏ ra, nhảy lên giường vén một bên màn lên rồi leo lên mặt Hoàng-tử. Đến nơi, nó liền thò đuôi ngoáy vào hai lỗ mũi ngài.

Đương ngủ say, Hoàng-tử thấy ngứa mũi bật thức dậy hắt si hơi vang cả cung điện ; ngài mở choàng mắt ra, trông thấy Đào đứng đấy liền chố mắt nhìn.

Thấy người con giai nhìn mình không chớp mắt, Đào cả then mở cửa chạy ra. Hoàng-tử say mê sắc đẹp của Đào liền nhảy xuống giường chạy theo.

Vua, hoàng-hậu, tất cả hoàng-tộc, triều-đình và cả dân-chúng đứng đợi ở ngoài liền hoan hô ầm ỹ.

○

Vua y hện ngay hôm sau làm lễ linh đình cưới Đào cho Hoàng Thái-Tử. Từ đấy nhờ cô bé quay tơ giống Đại-Lân cứ sinh sinh nở nở trên thế-gian.

Độc.—1. Thăng-Tiến — 2. H, À, T, Ồ — 3. In, Trò,
Ti, 3. Ê À, U, Ồ — Trường học

Đoán chữ : **Uá**

Tìm câu : **Học trò ham mãi sách đèn.**

Chữ đồng âm : **Vạc**

Kỳ sau sẽ có danh sách các bạn được giải

GIÁ MUA SÁCH HOA-XUÂN

Mỗi quyển 5 xu (ở xa gửi thêm 3 xu cước)

10 quyển (không mất cước) 0\$50

52 quyển (một năm) 2.50

Viết thư về :

M. Le Directeur du Hường-Đạo Thăng-Tiến

113, Rue Chanvre — HANOI

Inscrivez-vous aux Cours par Correspondance de L'EXAC (Examens et Culture, anciennement Revue Pédagogique) : préparation aux divers examens et concours. Pour tous renseignements, s'adresser à :

M. Nguyễn - quang - Đường

83, Rue des Pipes - Hanoi. Tél. 904

In tại nhà in VĂN-LÂM. — Hanoi

Ra ngày 13 Juillet 1939

Quyển thứ 7 : MỒ CÔI

Những KẾT QUẢ RỰC RỠ
CỦA TRƯỜNG

Trung - học **GIA - LONG**
trong các kỳ - thi vừa qua.

Baccalauréat
(1ère partie)

20 người vào vấn đáp.
18 đỗ hẳn.
6 bình thứ (mention A.B.)

Diplôme
d'E. P. S. I.

50 người kể cả những thí-sinh
vào vấn đáp và kỳ đệ nhị
4 bình thứ.

Certificat
d'E. P. C. I.

134 người đỗ hẳn.

Certificat
d'E. E. I.

26 người đỗ hẳn.

Trọng : kỹ-luật

Theo đúng phương-pháp sư-phạm

Dạy có kết quả

Đó là ba **ĐẶC - ĐIỂM** của trường

TRUNG - HỌC GIA - LONG

Ngày khai trường niên học 1939-1940 : **1er SEPTEMBRE**